

Yttrande

Datum
2016-08-24
Ert datum
2016-07-01

Vårt dnr
055/2016-4.1.1.
Ert dnr
2106/02377
Saknr 8.3.5

Sidnr
1(2)

Livsmedelsverket
Område Livsmedelskontroll
Avdelning Support
Att: Zofia Kurowska
Box 622
751 26 Uppsala

Ansökan om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade majsen MON87427 x MON89034 x MIR162 x NK603 (EFSA/GMO/NL/2016/131)

Yttrande

Baserat på det underlag som nämnden tagit del av bedömer vi att livsmedel och foder från majsen MON87427 x MON89034 x MIR162 x NK603 inte innebär någon ökad risk för människors eller djurs hälsa jämfört med konventionell majs.

Att majs som modifierats för att motstå angrepp från fjärilslarver visat sig innehålla lägre halter av mykotoxiner jämfört med konventionell majs är positivt ur livsmedels- och fodersäkerhetssynpunkt. Nämnden ser inte heller att import och bearbetning av den aktuella majsens skulle kunna påverka miljön negativt.

Bakgrund

Företaget Monsanto har ansökt om marknadsgodkännande av den genetiskt modifierade majsens MON87427 x MON89034 x MIR162 x NK603. Ansökan omfattar användning av majsens som livsmedel och foder och import och bearbetning.

Majsens är resistent mot vissa arter av skadegörare inom insektsordningen lepidoptera (fjärilar). De tre gener som gör majsens insektsresistens fungerar genom tre olika verkningsmekanismer, vilket vid odling av majsens kan fördröja en eventuell resistensutveckling i en insektspopulation. Majsens är även tolerant mot herbicider baserade på glyfosat.

Övervägande

Den aktuella majsens har tagits fram via konventionella korsningar mellan MON87427, MON89034, MIR162 och NK603 som var och en är godkänd för användning som livsmedel och foder inom EU.

En indirekt effekt av de gener som ger majsens skydd mot angrepp av fjärilslarver är att halterna av mykotoxiner reduceras i jämförelse med konventionell majs.

Ansökan omfattar inte odling, vilket gör att spridningsrisken är begränsad till eventuellt spill. Det är dock inte sannolikt att spillplanter skulle etablera sig i naturen och tränga ut andra arter. Det är heller inte troligt att spillplanter etablerar sig i odlingslandskapet och där pollinerar konventionella grödor. I lagstiftningen ställs dessutom krav på övervakning av oförutsedda händelser, inklusive övervakning av spillplanter i samband med import. Majs är en introducerad art och saknar vilda släktingar i Europa.

Enligt EU:s gemensamma märknings- och spårbarhetslagstiftning ska produkter som består av, innehåller eller är framställda av genetiskt modifierade organismer märkas.

Etisk bedömning

De gener som majsen modifierats med finns i flera majs sorter som saluförs inom EU. Nämnden ser inte att den aktuella majs hybrid skulle avvika från de tidigare godkända majs hybriderna på ett sådant sätt att den skulle ha någon negativ effekt på hälsa eller miljö.

Den EU-gemensamma märknings- och spårbarhetslagstiftningen ger varje individ en valmöjlighet. Den som så önskar kan välja att inte köpa produkter som består av, innehåller eller är framställda från majs MON87427 x MON89034 x MIR162 x NK603.

Beslut i detta ärende har efter föredragning av kanslichefen Marie Nyman fattats av ledamöterna Birgitta Eilemar, Marianne Pettersson, Johan Hultberg, Josef Fransson, Kristina Yngwe, Wiwi-Anne Johansson (skiljaktig mening, se bilaga), Lars Tysklind, Annika Eclund, Stellan Welin, Lotta Rydhmer, Jens Sundström, Rishi Bhalerao, Tina D'Hertefeldt, och Lars Åhrlund-Richter samt tjänstgörande ersättaren Kew Nordqvist (skiljaktig, se bilaga). Vid ärendets slutliga handläggning utan att delta i avgörandet deltog även ersättarna Isak From, Anders Forsberg, Sven Ove Hansson, Laura Parducci och Gunnar Johansson samt tjänstemännen Birgit Postol och Jenny Carlsson.

Birgitta Eilemar

Marie Nyman

Ledamöterna Wiwi-Anne Johansson (V) och tjänstgörande ersättaren för ledamot Kew Nordqvist (MP) är skiljaktiga och anför följande:

Vi vill att Sverige agerar mot ett godkännande av GMO majs MON87427 x MON89034 x MIR162 x NK603.

Visserligen omfattar ansökan inte odling, men någon gång har den odlats och använder man produkterna, stöder man denna typ av odling.

Eftersom denna majs har tillförts gener som gör växten resistent mot vissa insekter, vet vi att insekterna förr eller senare utvecklar resistens. Denna majs tål desutom glyfosat vilket innebär en risk att ogräs utvecklar resistens (superogräs). Detta ökar risken att starkare bekämpningsmedel då behöver komma till användning.

Som en konsekvens av den uppmärksammade EU-domen ang. GMO-pollen i honung, är det viktigt att ansvarsfrågan lyfts och att strikt ansvar åvilar tillverkaren. Den drabbade odlaren ska inte behöva leta reda på vem den ska begära skadestånd av.

Eftersom kött från djur som äter GMO-foder inte behöver märkas i Sverige och att konsumenter som genom sin konsumtion inte vill stödja odling av GMO inte kan göra ett sådant val, vill inte vi se odling av sådan gröda.

Man kan inte heller helt bortse från risken av kontaminering av foder till ekologiska bönder.

Dessutom anser vi, att om vi inte vill se en GMO-gröda i Sverige som hotar den biologiska mångfalden, kan vi rimligen inte heller se en sådan gröda odlas någon annanstans heller.